

Letselschade. Fout van letselschaderegelaar bij verslechtering medische toestand na regeling tegen finale kwijting?

Rb. Noord-Holland 03-04-2019, ECLI:NL:RBNHO:2019:2269

Essentie

Letselschade. Beroepsfout belangenbehartiger. Vaststellingsovereenkomst. Verslechtering medische toestand. Fout van letselschaderegelaar bij verslechtering medische toestand na vaststellingsovereenkomst tegen finale kwijting? Heeft belangenbehartiger zijn cliënt voldoende gewaarschuwd?

Samenvatting

Eiser overkomt op 26 mei 2006 een verkeersongeval. In verband met het opgelopen letsel krijgt eiser een metalen pin in zijn bovenbeen. Eiser schakelt letselschaderegelaar Tjibout in voor bemiddeling bij het krijgen van schadevergoeding. Tjibout en eiser spreken elkaar een aantal keer telefonisch. Eiser vertelt dat hij een bedrijfje wil opstarten met zijn broer en daarvoor startkapitaal nodig heeft. Hij wil snel van de zaak af en verzoekt Tjibout op korte termijn contact op te nemen met de wederpartij om te zien of daartoe bereidheid bestaat. Tjibout legt eiser meerdere malen uit dat een medische expertise noodzakelijk is om (toekomstige) risico's in beeld te brengen. Als de expertise niet wordt verricht dan is de regeling vermoedelijk definitief, aldus Tjibout. Eiser snapt dit, maar zegt hier niet op te kunnen wachten. Op de vraag van eiser aan welk bedrag hij moet denken, noemt Tjibout een bedrag van € 65.000, waarna eiser Tjibout opdracht geeft de zaak voor dat bedrag te regelen. Tjibout bevestigt de afspraken met eiser per brief. De wederpartij stemt in met een regeling. Bij toezending van de vaststellingsovereenkomst aan eiser noemt Tjibout opnieuw het finale karakter van de regeling. Ondanks de waarschuwingen tekent eiser op 29 september 2009 de vaststellingsovereenkomst. In 2014, twee weken nadat de pin is verwijderd, breekt eiser spontaan zijn been.

Eiser stelt Tjibout aansprakelijk wegens het maken van een beroepsfout en voert aan dat Tjibout hem negatief had moeten adviseren ten aanzien van het sluiten van een vaststellingsovereenkomst, dan wel een hoger bedrag had moeten bedingen.

Rb.: Naar het oordeel van de rechtbank reikt de zorgplicht van een redelijk handelend letselschadebemiddelaar in beginsel niet zo ver dat deze naast het duidelijk waarschuwen dát er (financiële) risico's kleven aan het sluiten van een bepaalde vaststellingsovereenkomst zonder medische expertise of medische eindtoestand, ook nog concrete bedragen moet noemen, die zijn cliënt mogelijk misloopt bij een eventuele verslechtering van de medische toestand. Voorts is het de taak van Tjibout eiser te wijzen op de risico's en hem zorgvuldig voor te lichten; niet om op enig moment nog te weigeren aan een regeling mee te werken. Ook het standpunt van eiser over de hoogte van het schadebedrag deelt de rechtbank niet. Eiser heeft nagelaten deze stelling op enigerlei wijze te onderbouwen. Dat had wel op zijn weg gelegen, niet alleen nu Tjibout onbetwist heeft gesteld dat de huidige schadeomvang onbekend is, maar ook omdat door het ontbreken van medische expertise destijds niet kon worden vastgesteld welke risico's er precies op de loer lagen. De rechtbank wijst de vorderingen af.

Verwant oordeel

Zie ook:

- Hof 's-Hertogenbosch 28 juni 2016, ECLI:NL:GHSHE:2016:2620: het hof is van oordeel dat geïntimeerde appellant in staat heeft gesteld om goed geïnformeerd een beslissing te nemen toen hij voor de keus werd gesteld om in te stemmen met het aanbod van ZLM of om hierover te gaan procederen. Ten overvloede overweegt het hof nog als volgt. Geïntimeerde heeft in eerste aanleg onweersproken gesteld dat de beslissing van appellant om het voorstel van ZLM te accepteren, mede werd ingegeven door zijn wens om het boek te kunnen sluiten en zich weer volledig op zijn herstel en verdere leven te kunnen concentreren. Geïntimeerde heeft dan ook terecht in haar advies rekening gehouden met het (emotionele) belang van appellant om zonder een belastende gerechtelijke procedure een einde te maken aan de onzekerheid over de schadevergoeding.

Zie anders:

- Hof Leeuwarden 5 september 2007, ECLI:NL:GHLEE:2007:BB3156: het hof gaat er derhalve vanuit dat een redelijk handelend en redelijk bekwaam letselschadeadvocaat in het onderhavige geval, waarin sprake was van een ernstig ongeval met een jong kind dat daardoor tamelijk ernstig hersenletsel oploopt, een medisch adviseur had moeten

inschakelen alvorens over te gaan tot een voorbehoudloze afwikkeling van de schade. Door geen medisch advies in te winnen bij een medisch adviseur alvorens aan de ouders van appellant te adviseren tot voorbehoudloze afwikkeling van de schade over te gaan, heeft geïntimeerde een beroepsfout gemaakt, waardoor hij aansprakelijk is voor de hierdoor door appellant geleden schade;

- Rb. Breda 9 maart 2011, 219373/HA ZA 10-923, JA 2011/75: naar het oordeel van de rechtbank heeft ERS in strijd gehandeld met hetgeen van een redelijk bekwaam en redelijk handelende rechtsbijstandverlener mag worden verwacht. Gelet op de aard van de klachten mag van een rechtsbijstandverlener worden verwacht dat deze rechtstreeks met benadeelde contact opneemt om van haar te horen of er, ook in haar visie, sprake was van een medische eindtoestand, of ook zij van oordeel was dat ze weer aan het werk kon en, zo ja, of zij een eindregeling met De Goudse zou willen treffen. Als dit het geval zou zijn, dan zou haar in ieder geval moeten worden voorgehouden welke bedragen gevorderd zouden kunnen worden en wat de consequenties zijn van het treffen van een eindregeling;
- Rb. Midden-Nederland 9 november 2016, ECLI:NL:RBMNE:2016:7784: naar het oordeel van de rechtbank volgt uit de correspondentie van de vader aan ARAG dat hij een voorbehoud met een ruimere strekking voor eiser wenste dan is overeengekomen met de aansprakelijke partij. Door in reactie op de vraag van de vader om op dit punt in de vaststellingsovereenkomst duidelijkheid te verschaffen te antwoorden dat de overeenkomst gerust getekend kan worden – en daarbij geen antwoord op de vraag te geven en enkel te verwijzen naar de tekst van het voorbehoud – heeft ARAG (bij de ouders van) eiser de indruk kunnen wekken dat het voorbehoud ruimer was dan het er stond. Door op dit punt onduidelijk te blijven heeft ARAG naar het oordeel van de rechtbank eiser niet in voldoende mate in staat gesteld goed geïnformeerd te beslissen;
- Rb. Rotterdam 11 juni 2008, ECLI:NL:RBROT:2008:BG3429: vast staat voorts, dat het handelen van Van Gool, de door de maatschap ingezette werknemer van de maatschap, getoetst moet worden aan de norm van een redelijk bekwaam en redelijk zorgvuldig rechtsbijstandsverlener in het kader van de regeling van een letselschade. Zowel het geven van een juridisch onjuist advies als het zonder fiat instemmen met een regeling is niet in overeenstemming met die norm. Uit een en ander volgt dus dat de maatschap wanprestatie heeft gepleegd tegenover eiser, ofwel door hem verkeerd te informeren over de betekenis van een mondeling akkoord ofwel door ten onrechte namens hem in te stemmen met de regeling;
- R.A. Dozy, 'De vaststellingsovereenkomst in letselschadezaken', *TLP* 2018/45;
- Van Emden & De Haan, *Beroepsaansprakelijkheid (R&P nr. CA11)* 2014.

Wenk

In deze zaak staat de informatie- c.q. waarschuwingsplicht van de beroepsbeoefenaar centraal, in dit geval de belangenbehartiger in een letselschadezaak. De belangenbehartiger heeft in de rechtspraak en literatuur verschillende benamingen, zoals in deze zaak letselschadebemiddelaar. De materiële rechtspositie ten opzichte van de benadeelde is evenwel steeds hetzelfde. De betreffende (rechts)persoon wordt ingeschakeld op grond van een overeenkomst van opdracht (art. 7:400 BW) om de belangen van de benadeelde te behartigen bij de afwikkeling van de geleden en nog te lijden schade.

Het is aan de belangenbehartiger die de cliënt adviseert, hem in staat te stellen goed geïnformeerd een beslissing te nemen (HR 29 mei 2015, ECLI:NL:HR:2015:1406, *RAV* 2015/82). Deze informatieplicht is onderdeel van de zorgplicht die op de belangenbehartiger rust. Hij dient zijn cliënt adequaat voor te lichten en mag hem niet onnodig blootstellen aan voorzienbare en vermijdbare risico's. Welke informatie moet worden gegeven is afhankelijk van de omstandigheden van het geval, waarbij het aan komt op gezichtspunten zoals de kennis en ervaring van de cliënt, de noodzaak van het aangeraden handelen, de aard en voorzienbaarheid van de risico's en de eventuele alternatieven. Het uitgangspunt is, dat de belangenbehartiger de door de cliënt gegeven instructies volgt. Dit kent wel grenzen. In het geval de instructie het belang van de cliënt schaadt of op andere gronden ondeugdelijk is, zal de beroepsbeoefenaar niet kunnen volstaan met informeren, maar zal hij voor dit risico moeten waarschuwen. Waarschuwen strekt ertoe dat de cliënt dat specifieke risico opmerkt en desgewenst kan vermijden. Mocht de cliënt volharden, dan zal de instructie in beginsel alsnog moeten worden gevolgd. Is de belangenbehartiger hiertoe op redelijke grond niet bereid? Dan zal hij de opdracht wegens gewichtige redenen kunnen opzeggen.

In gevallen zoals het onderhavige, waarin een vaststellingsovereenkomst voorligt tegen finale kwijting, rust op de belangenbehartiger de plicht zijn cliënt te wijzen op de gevolgen hiervan. Dit brengt mee dat de belangenbehartiger uitlegt wat een finale kwijting inhoudt en zich ervan vergewist of de cliënt daadwerkelijk bereid is de zaak definitief af te wikkelen. In dat kader mag de belangenbehartiger niet zonder meer afgaan op mededelingen van de echtgenoot, maar kan worden verlangd dat rechtstreeks contact wordt opgenomen met de cliënt (zie onder 'Zie anders'). Ook kan de belangenbehartiger niet zonder meer afgaan op het standpunt van de behandelend arts over de medische (eind)situatie van de cliënt, maar kan worden verlangd dat advies wordt ingewonnen van een medisch adviseur (zie onder 'Zie anders').

Hoewel de Rechtbank Breda in een andere zaak heeft geoordeeld dat in ieder geval moeten worden voorgehouden welke bedragen gevorderd zouden kunnen worden (zie onder 'Zie anders'), acht de rechtbank dat in deze zaak niet noodzakelijk. Volgens de rechtbank reikt de zorgplicht niet zover dat concrete bedragen moeten worden genoemd, die de cliënt mogelijk

misloopt bij een eventuele verslechtering van de medische toestand. In beginsel volstaat een duidelijke waarschuwing dat er financiële risico's kleven aan het sluiten van een vaststellingsovereenkomst zonder medische expertise of medische eindtoestand. Volgens de rechtbank is hier in de onderhavige zaak aan voldaan. De belangenbehartiger heeft zijn cliënt uitdrukkelijk en in niet voor uitleg vatbare bewoordingen gewezen op de risico's van het sluiten van een vaststellingsovereenkomst en tevens gewaarschuwd dat de cliënt daarmee het risico van een eventuele verslechtering van de medische toestand voor lief nam.

Partij(en)

Vonnis in de zaak van

[Eiser], advocaat mr. B. Wernik te Haarlem,

tegen

Expertise en Schaderegelingbureau Tijbout B.V., te Zaandam, gedaagde, advocaat mr. M.E. Franke te Voorburg.

Partijen zullen hierna [eiser] en Tijbout genoemd worden.

Uitspraak

Rechtbank, locatie Alkmaar:

1. De procedure

1.1.

Het verloop van de procedure blijkt uit:

- het tussenvonnissen van 10 oktober 2018
- het proces-verbaal van comparitie van 14 februari 2019.

1.2.

Ten slotte is vonnis bepaald.

2. De feiten

2.1.

[Eiser] is op 26 mei 2006 het slachtoffer geworden van een verkeersongeval waarbij hij letselschade heeft geleden. [Eiser] heeft kort daarop in het ziekenhuis een metalen pin in zijn bovenbeen geplaatst gekregen.

2.2.

Het voertuig dat het letsel heeft veroorzaakt was tegen wettelijke aansprakelijkheid verzekerd bij RVS Schadeverzekering N.V. (RVS). RVS heeft haar aansprakelijkheid (gedeeltelijk) erkend.

2.3.

Tijbout heeft in opdracht van [eiser] bemiddeld bij het krijgen van schadevergoeding. In het najaar van 2009 heeft [eiser] verzocht om een regeling met RVS. Voor RVS werd de schaderegeling behandeld door Andriessen en Geurts Expertise (hierna ook: A&G en Andriessen).

2.4.

In het dossier bevinden zich onder meer de volgende stukken.

- een telefoonnotitie van Tjibout van 2 september 2009. Deze notitie behelst, voor zover van belang, het volgende: "Tel. in cliënt. (...) Wil met spoed van de zaak af. (...) Graag op korte termijn contact met A&G opnemen om te zien of zij daartoe bereid zijn. Aantal dingen spelen. Er ligt nog een verzoek om medische expertise te laten verrichten. Dat is eigenlijk noodzakelijk om (toekomstige) risico's in beeld te brengen. Hoe lang duurt het voordat dat duidelijk is? Moet hij rekening houden met enkele maanden. Toelichting gegeven. Heeft hij geen tijd voor. Regel maar zonder expertise. Behelst groot risico! Als verzekeraar mee wil in alternatieve voorstel, zal dat vermoedelijk definitief zijn. Kan hij bij verslechtering niet meer op de zaak terug komen. Moet hij zich goed realiseren. Snapt hij, maar dat risico accepteert hij. Heeft nu dringend geld nodig."
- een telefoonnotitie van Tjibout van 3 september 2009. Deze notitie behelst, voor zover van belang, het volgende: "Tel in cliënt. Wil nog even spreken over alternatieve voorstel. Wat zijn dan mijn gedachten. Ik denk aan € 65.000. (...) Zit alleen wel risico aan. Als er snel geregeld moet worden, dan heb ik geen inzicht in toekomstige risico's, daar is de expertise voor nodig. Als het letsel in de toekomst zou verslechteren, dan zou daar een

probleem kunnen ontstaan aangezien ik verwacht dat RVS definitief wil regelen. Hij heeft geld dringend nodig. Neemt risico voor lief. Als er nu geregeld kan worden voor € 65.000 dan is hij akkoord. Heeft niet mijn voorkeur! Financiële nood mag geen reden zijn om toekomstige risico's te verwaarlozen. Begrijpt hij, maar wil niet wachten op uitkomst expertise. Ik bevestig per korte brief."

- een brief van Tijbout aan [eiser] van 3 september 2009. Deze brief behelst, voor zover van belang, het volgende:
"Geachte heer [eiser],

Wij spraken elkaar vandaag opnieuw telefonisch.

U heeft aangegeven met spoed tot een afwikkeling in uw dossier te willen komen, vanwege een met uw broer op te starten bedrijfje. Hiervoor dient u over een startkapitaal te beschikken.

Wij bespraken een aantal mogelijkheden, waarbij ik tot een slotbetaling van € 65.000 kom. Daarbij heb ik u wel gewezen op de risico's die er bestaan, als u nu zou willen regelen. Er heeft nog geen medische expertise plaatsgevonden, dus de exacte omvang en risico's met betrekking tot het door u opgelopen risico zijn niet bekend. Als er al een risico op verslechtering van uw medische situatie bestaat, dan kan daarover nu niets zinnigs gezegd worden.

U heeft laten weten niet over te willen gaan tot een dergelijk onderzoek en te kiezen voor een snelle, pragmatische afwikkeling. De toekomstige risico's neemt u daarbij voor lief. U heeft mij mondeling bevestigd op de hoogte te zijn van de consequenties van uw beslissing. Op uw uitdrukkelijk verzoek zal ik het voorstel nu voorleggen aan Andriessen."

- een brief van Tijbout aan [eiser] van 28 september 2009. Deze brief behelst, voor zover van belang, het volgende:

"(...) In het verlengde van de met u gemaakte afspraken zend ik u bijgaand een van de verzekeringsmaatschappij van de tegenpartij ontvangen vaststellingsovereenkomst en belastinggarantie, in tweevoud. (...)

Voor de goede orde meld ik nog even, dat de vaststellingsovereenkomst, eenvoudig gezegd, betekent dat u akkoord gaat met de vermelde schadebedragen en dat het dossier voor eens en altijd wordt gesloten. U kunt er in de toekomst niet meer op terugkomen."

2.5.

[Eiser] heeft na bemiddeling van Tijbout op 29 september 2009 een vaststellingsovereenkomst getekend met RVS, waarbij [eiser], kort gezegd, akkoord gaat met een slotbetaling van € 65.000,- tegen finale kwijting. Letterlijk:

"Beide partijen verklaren, ieder voor zichzelf, alle goede en kwade kansen en gevolgen van de onderhavige minnelijke regeling te aanvaarden en deswege uitdrukkelijk afstand te doen van ieder beroep op toekomstige of reeds ingetreden aan hen al of niet bekende feiten of omstandigheden te ener of te anderer zijde, welke ook, die anders invloed zouden kunnen hebben op de omvang van de aansprakelijkheid of op de omvang van de door het ongeval veroorzaakte schade."

2.6.

In 2014 is de metalen pin uit het bovenbeen van [eiser] verwijderd. Twee weken later is zijn been spontaan gebroken.

2.7.

Op 17 maart 2018 heeft [eiser] Tijbout aansprakelijk gesteld wegens een vermeende beroepsfout.

3. Het geschil

3.1.

[Eiser] vordert samengevat – een verklaring van recht dat Tijbout toerekenbaar is tekort geschoten in zijn verplichtingen als een zorgvuldig handelend letselschaderegelaar. Hij voert daartoe aan dat Tijbout negatief had moeten adviseren ten aanzien van het sluiten van de vaststellingsovereenkomst, althans een hoger bedrag had moeten bedingen. Ter zitting voert [eiser] voorts aan dat Tijbout hem de financiële risico's duidelijker had moeten maken.

3.2.

Tijbout voert verweer.

3.3.

Op de stellingen van partijen wordt hierna, voor zover van belang, nader ingegaan.

4. De beoordeling

4.1.

Partijen zijn verdeeld over de vraag of Tjibout toerekenbaar tekort is geschoten door [eiser] de vaststellingsovereenkomst tegen finale kwijting te laten tekenen terwijl geen sprake was van een medische eindtoestand of medische expertise.

4.2.

Tjibout voert een aantal verweren, waaronder het verweer dat geen sprake is van een tekortkoming. [Eiser] is door Tjibout een- en andermaal gewaarschuwd dat een wijziging in de medische situatie van [eiser] niet tot herziening van de vaststellingsovereenkomst kon leiden, aldus Tjibout.

4.3.

[Eiser] betwist de telefoongesprekken waarvan de notities hierboven zijn aangehaald niet. Ook betwist hij niet de ontvangst van de brieven van Tjibout van 3 en 28 september 2009. Hij voert echter desondanks aan dat hij onvoldoende is gewaarschuwd, onder meer omdat Tjibout hem niet heeft voorgerekend welk bedrag hij mogelijk zou mislopen als zijn medische toestand onverhoopt verslechterde.

4.4.

De rechtbank volgt [eiser] hierin niet, en overweegt daartoe als volgt.

Tjibout heeft [eiser] uitdrukkelijk en in niet voor uitleg vatbare bewoordingen een- en andermaal gewezen op het risico van het sluiten van deze vaststellingsovereenkomst. Het moet [eiser] volstrekt duidelijk zijn geweest dat hij, door hiermee akkoord te gaan, zijn kans op een hogere schadevergoeding prijsgaf. Daarbij is door Tjibout uitdrukkelijk gewaarschuwd dat [eiser], door zonder medische expertise tegen finale kwijting te regelen, het risico van een verslechtering van zijn medische situatie voor lief nam. Desondanks heeft [eiser] er bewust voor gekozen de vaststellingsovereenkomst te sluiten. Naar het oordeel van de rechtbank reikt de zorgplicht van een redelijk handelend letselschadebemiddelaar in beginsel niet zo ver dat deze *naast* het duidelijk waarschuwen dát er (financiële) risico's kleven aan het sluiten van een bepaalde vaststellingsovereenkomst zonder medische expertise of medische eindtoestand, ook nog concrete bedragen moet noemen die zijn cliënt mogelijk misloopt bij een eventuele verslechtering van de medische toestand. Dat Tjibout [eiser] deze ondertekening niet heeft aangeraden is voldoende duidelijk. Voorts is het de taak van Tjibout [eiser] te wijzen op de risico's en hem zorgvuldig voor te lichten. Niet om op enig moment nog te weigeren aan een regeling mee te werken. Tjibout heeft aan haar zorgplicht voldaan.

4.5.

Voor zover de onzorgvuldigheid van Tjibout daarin zou zijn gelegen dat een te laag bedrag aan schadevergoeding is bedongen, deelt de rechtbank dit standpunt niet. [Eiser] heeft nagelaten deze stelling op enigerlei wijze te onderbouwen. Dat had wel op haar weg gelegen, niet alleen nu Tjibout onbetwist heeft gesteld dat de huidige schadeomvang onbekend is, maar ook omdat door het ontbreken van medische expertise destijds niet kon worden vastgesteld welke risico's er precies op de loer lagen. Dat destijds een 'hogere' schadevergoeding had moeten zijn bedongen, ontbeert juist daarom onderbouwing.

4.6.

De rechtbank is van oordeel dat Tjibout niet is tekortgeschoten. De vordering moet worden afgewezen.

4.7.

[Eiser] zal als de in het ongelijk gestelde partij in de proceskosten worden veroordeeld. De kosten aan de zijde van Tjibout worden begroot op:

- griffierecht € 626,00
 - salaris advocaat € 1.086,00 (2,0 punten × tarief € 543,00)
- Totaal € 1.712,00

5. De beslissing

De rechtbank

5.1.

wijst de vorderingen af,

5.2.

veroordeelt [eiser] in de proceskosten, aan de zijde van Tjibout tot op heden begroot op € 1.712,00. Dit vonnis is gewezen door mr. J.S. Reid en in het openbaar uitgesproken op 3 april 2019.